

POSLOVNIK
PROSVETNE ZVEZE

POSLOVNIK PROSVETNE ZVEZE

(1.—1300)

LJUBLJANA 1924

ZALOŽILI PROSVETNI ZVEZI V LJUBLJANI IN V MARIBORU

NATISNILA JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

KMB 7575

D. 90161010454

Uvod.

Več let je že živa potreba po poslovniku, ki naj podrobneje ureja društveno delo, nego to morejo pravila. Šele to leto morete ustreči Prosvetni zvezi v Ljubljani in v Mariboru tej upravičeni želji, izraženi ponovno tudi na občnih zborih, in izročiti društvom svoj novi poslovnik v uporabo. Dolgotrajne skušnje, globoko posegajoče debate o spornih točkah in času odgovarjajoče izpremembe v organizaciji, so pospešile sestavo in izdajo poslovnika ter dale podlago in smer njegovim določbam.

Izdelan je ta poslovnik na podlagi osnutka iz l. 1920, novih pravil, informacij iz širšega kroga izkušenih društvenikov in upoštevanja praktičnih potreb društvenega življenja. Po referatu o sestavi poslovnika na občnem zboru Prosvetne zveze v Ljubljani 15. nov. 1923. l. in Prosvetne zveze v Mariboru 6. dec. 1923. l. sta dobila odbora pooblastila, da smeta odobriti in izdati na tej podlagi zasnovan poslovnik takoj, ko bo goden za natis. Obvezno moč določilom poslovnika za vse člane, odbore, odseke, društva, okraje in zvezi dajeta torej pooblastili občnih zborov kot najvišji oblasti

in sklepa odborov zvez kot vrhovnega vodstva v naši prosvetni organizaciji.

Vsa določila poslovnika so obvezna, dokler jih ne izpremenita občna zbora Prosvetnih zvez, ki morata vedno tisto predpisati, kar je v danih časovnih društvenih razmerah najbolj koristno za organizacijo in najboljše pospešuje dosego njunih namenov. Kjer kakšno določbo neprijetno občutijo ali spoznajo za škodljivo, naj se obrnejo na odbora zvez, ki jim smeta dovoliti potrebno začasno olajšavo, občnemu zboru pa naj predlože svoje predloge zaželenih trajnih izprememb. Zavedati pa se mora vsak društvenik, da sta red in disciplina neobhodno potrebna podlaga za uspešno delo in da se v ta namen mora vsak član omejiti v svojih posebnih zahtevah.

Če dosežemo, da bo poslovnik splošno poznan in upoštevan v društvih in ga bodo občni zbora zvez vedno primerno izpopolnjevali, bo ta poslovnik veliko koristil vsej naši prosvetni organizaciji. V dosego tega namena se moramo vsi zavedni društveniki, zlasti pa odborniki, vedno truditi.

Na praznik Vstajenja, 20. aprila 1924.

**Odbora Prosvetne zveze v Ljubljani
in Prosvetne zveze v Mariboru.**

Splošne določbe.

1. Prosvetna zveza je kulturna, nepolitična organizacija. Skuša z vsemi npravno in postavno dovoljenimi sredstvi dvigati kulturno stanje ljudstva, da tako gradi temelje ljudskemu, narodnemu in državnemu blagostanju.

2. Ni pa politična. Zato ne prireja političnih shodov, ne vodi politične agitacije in bojev ter ne voli v zvezin odbor vodilnih politikov.

3. Prosvetno zvezo sestavljajo: prosvetna društva, okraji (okrožja), zveze odsekov (in pokrajinske prosvetne zveze: za Prosvetno zvezo v Ljubljani).

Vse naštete organizacije in vsi člani so dolžni izvrševati določbe poslovnika. Podrejeni odbori so dolžni izvrševati tudi določbe nadrejenih odborov in sklepe občnih zborov.

4. Sklepe podrejenih odborov sme razveljaviti odbor zveze, dopusten pa je priziv na zvezin občni zbor.

5. Zveze odsekov in pokrajinske zveze društev v okviru pravil in poslovnika avtonomno opravljajo svoje posle, pač pa so dolžna dajati zvezi poročila o stanju in delu

organizacije v svojem delokrogu ter dopustiti pregled po zvezinih preglednikih.

6. Izpreminjati sme poslovnik le občni zbor zveze z navadno večino glasov. V dvomljivih slučajih odloča o določbah poslovnika odbor zveze, izvzemši določbe za odseke, o katerih odloča odbor dotične zveze odsekov.

7. Koder poslovnik izrečno ne določa za nadrejene odbore, odbornike, občne zборе, razsodišča in preglednike kaj drugega, veljajo analogne določbe za podrejene odbore, odbornike, občne zборе, razsodišča in preglednike.

8. Poslovnik v celoti mora skupno prečitati vsak nanovo izvoljeni društveni odbor vsaj v svojih prvih treh sejah. Določbe, ki se nanašajo na občni zbor in na dolžnosti odbornikov, se morajo prečitati na vsakem občnem zboru.

Prosvetno društvo.

Pravila.

§ 1.

Društvo se imenuje: Katoliško prosvetno društvo v . . . . .
(K imenu društva sme zvezin odbor na željo društvenega odbora dovoliti iz tehtnih razlogov primeren dostavek, n. pr. »Slavec«, »Lipa«, »Sv. Jožefa«.)

Za društva, včlanjena v Prosvetni zvezi v Mariboru, se glasi § 1. Društvo se imenuje . . . prosvetno društvo v . . .

---

§ 2.

Društvo ni politično in je član Prosvetne zveze v (Ljubljani ali Mariboru).

§ 3.

N a m e n društva je:

1. krepiti med člani versko, narodno in gospodarsko zavest, izobraževati jih na temelju naukov katoliške Cerkve, zlasti še krščanskosocialnih načel, umsko, nravno in telesno;

2. skrbeti za njih strokovno izobrazbo;
3. navajati jih k varčnosti in treznosti;
4. prirejati jim zdravo, pošteno zabavo.

§ 4.

Društvu služijo v dosego namena sledeča s r e d s t v a :

1. društvena čitalnica in knjižnica;
2. poučna predavanja, govori, shodi, izleti, tečaji itd.;
3. poštena zabava, kakor: petje, godba, igre, gledališke predstave, deklamacije, telovadba itd.

Odbor v dosego teh sredstev ustanavlja odseke. Člani odsekov morejo biti le člani društva. Delovanje odsekov ureja poseben poslovnik, potrjen od občnega zbora Prosvetne zveze.

§ 5.

D e n a r n a s r e d s t v a si društvo zbira:

1. s članarino in vpisnino, ki jo določa občni zbor;
2. s čistim dohodkom društvenih prireditev;
3. z darili in volili.

§ 6.

Ako si društvo nabavi svojo z a s t a v o , ki mora biti odobrena od pristojnega političnega oblastva, se ž njo udeležuje izletov, slavnosti in pogrebov umrlih članov.

§ 7.

Društvo je ustanovljeno, ko pristojna oblast potrdi pravila, ko pristopi društvu vsaj 25 članov in se na ustanovnem občnem zboru, ki ga skliče predlagatelj teh pravil, izvoli odbor.

§ 8.

Člani so: redni, podporni, ustanovni, častni.

1. Redni član more postati vsak katoličan kateregakoli spola, ki je dovršil 15. leto in ga je odbor sprejel. Proti sklepu odbora v tem oziru ni ugovora in odbor radi odklonitve ni dolžan dati pojasnil.

Člana, ki nasprotuje društvenemu namenu, sme odbor izključiti, izključeni član pa se sme pritožiti na občni zbor.

Kdor sam izstopi, mora to naznaniti pismeno odboru, ki sme zahtevati zaostalo članarino.

2. Podporni član je, kdor plača najmanj petkratni znesek članarine letno in ga sprejme odbor.

3. Ustanovni član je, kdor plača najmanj stokratni znesek članarine enkrat za vselej in ga sprejme odbor.

4. Častne člane imenuje občni zbor le s predhodnim odobrenjem Prosvetne zveze.

Člani pod 2, 3, in 4 nimajo aktivne in pasivne volivne pravice.

§ 9.

Člani so dolžni: redno plačevati članarino, izpolnjevati hišni red, vršiti pravila in določbe poslovnika Prosvetne zveze, gojiti medsebojno spoštovanje in vzajemnost, braniti društveni ugled in po možnosti podpirati društvene namene.

§ 10.

Člani imajo pravico:

1. udeleževati se društvenih prireditiv;

2. posluževati se društvene knjižnice in čitalnice;

3. udeleževati se občnih zborov, na njih govoriti in staviti predloge; voliti in voljeni biti pa morejo le redni člani;

4. za vsakega umrlega člana poskrbi odbor častno spremstvo z zastavo pri pogrebu in sv. mašo, katere se udeležé po možnosti vsi člani.

§ 11.

Delo v društvu vodi in oskrbuje:

1. odbor,

2. občni zbor.

§ 12.

Odbor sestoji iz 4 (v manjših) ali 8 članov (v večjih društvih) kateregakoli spola, ki jih voli občni zbor za eno leto. Odbori z 8 člani volijo izmed sebe v prvi seji: predsednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika, knjižničarja, gospodarja, odbor-

nika za treznostno delo in odbornika za narodnoobrambno delo. Odbori s 4 člani volijo: predsednika, tajnika, blagajnika in knjižničarja, ki si privzemo še vsak po eno nalogo prej naštetih odbornikov.

Ako med letom kak odbornik odstopi, sme na njegovo mesto izvoliti odbor drugega člana.

Vsak pravilno ustanovljen in delujoč odsek društva izvoli po enega zastopnika z vsemi pravicami in dolžnostmi (odbornika) v društveni odbor, ki zastopa svoj odsek, dokler ga ta ne odpokliče. (V tem slučaju imenuje odsek drugega.)

§ 13.

D e l o o d b o r a. Odbor:

1. sprejema nove člane z dvetretjinsko večino;
  2. oskrbuje društveno premoženje;
  3. podaja letne račune;
  4. skuša s sredstvi (§ 4) pospeševati namene (§ 3) društva, ureja in nadzira sodelovanje članov in odsekov (§ 9) ter skrbi za napredek in razvoj društva po pravilih in poslovníku;
  5. po možnosti in potrebi ustanavlja nove odseke;
  6. pošilja svojega zastopnika, ki ima vse pravice odbornika, k sejam, prireditvam in na občne zборе odsekov.
- O d b o r j e s k l e p č e n, ako so bili povabljeni k seji vsi odborniki in je navzočih od 8 vsaj 5, od 4 vsaj 3 člani odbora.

Kadar bi bila zadržana priti k seji predsednik in podpredsednik, ima predsednik, oziroma podpredsednik pravico določiti, kateri odbornik vodi sejo.

Način vabila k seji določi odbor v prvi seji z dvetretjinsko večino.

Odborovi sklepi so veljavni, če jih sprejme nadpolovična večina navzočih odbornikov (izjemi sta točka 1. in prejšnja: način vabila k seji); pri enakem številu glasov odloča predsednik seje.

§ 14.

P r e d s e d n i k ali podpredsednik vodi društvo in je zastopa na zunaj, predseduje odborovim sejam in občnim zborom ter izvršuje društvene sklepe.

Vsako društveno listino, razglasilo in potrdilo podpisujeta predsednik (če je ta zadržan, pa podpredsednik) in tajnik. Blagajniške zadeve podpisujeta predsednik (če je zadržan, pa podpredsednik) in blagajnik.

§ 15.

R e d n i o b č n i z b o r sklicuje vsako leto dvakrat (v aprilu in septembru) predsednik, če je zadržan, pa njegov namestnik. Redne volitve se vrše le na občnem zboru v septembru.

Predloge za občni zbor morajo člani in odseki izročiti pismeno vsaj 3 dni prej odboru.

Izredni občni zbor se skliče:

1. kadar to zahteva odbor;
2. če to zahteva tretjina vseh članov v pismeni vlogi na odbor z navedbo predmetov posvetovanja in sklepanja.

Dan, ura, kraj in dnevni red občnega zbora se mora objaviti vsaj 8 dni prej z razglasom, ki se nabije vidno v društvenih prostorih.

§ 16.

Občni zbor društva ima pravo:

1. izvoliti odbor in 3 preglednike računov in poslovanja odbora;
2. izvoliti razsodišče 3 članov;
3. sklepati o predlogih odbora in članov;
4. sklepati o računu in proračunu;
5. imenovati častne člane s predhodnim odobrenjem Prosvetne zveze;
6. določiti letno članarino za društvo in odseke v skladu s sklepi občnega zbora Prosvetne zveze.

[Za društva, včlanjena v Prosvetni zvezi v Mariboru, se vstavi še: t. 7. sklepati o premembi pravil, pa le v navzočnosti nad polovice članov z dvetretjinsko večino in s predhodno odobritvijo odbora Prosvetne zveze.]

Zapisnik občnega zbora podpišeta predsednik in zapisnikar občnega zbora.

Če občni zbor ne odobri poročila odbora, izvoli komisijo 5 članov, ki preišče po-

slovanje tega odbora in o tem poroča na prihodnjem občnem zboru.

§ 17.

Občni zbor je sklepčen brez ozira na število navzočih (izvzemši § 20. t. 1.).

Sklepi veljajo, če jih sklene nadpolovična večina navzočih (izvz. § 20. t. 1.).

Pri enakosti glasov odločuje predsednik občnega zbora.

[Za društva, včlanjena v Prosvetni zvezi v Mariboru, se dostavi v oklepaju obakrat (izvzemši § 16., t. 7 in § 20., t. 1.)]

§ 18.

Občni zbor voli 3 preglednike za eno leto. Izvoljen sme biti za preglednika le član, ki ni že odbornik.

§ 19.

Prepire med člani v društvenih zadevah razsoja odbor, prepire med člani in odborom pa društveno razsodišče 3 članov, ki za vsak slučaj posebej izmed sebe izvolijo enega za predsednika, vsaka prepira-joča se stranka pa po enega prisednika.

Tako razsodišče razsoja z absolutno večino; proti njegovemu sklepu ni priziva.

§ 20.

Društvo se razpusti:

1. če to sklene občni zbor v navzočnosti treh četrtin vseh članov z dvetretjinsko večino;

2. če je razpusti pristojna oblast.

Ako se društvo razpusti, pripade vse društveno premoženje Prosvetni zvezi v (Ljubljani ali Mariboru), ki je porabi za ustanovitev novega društva z enakim ali podobnim namenom v . . . .

Ako se društvo v teku 3 let ne more ustanoviti, pripade njegovo premoženje Prosvetni zvezi v (Ljubljani ali Mariboru). Ako pa bi ta Prosvetna zveza ne obstojala več, pripade vse premoženje . . . . ., da je izroči društvu z enakim ali podobnim namenom, ki se ustanovi v teku treh let po razdružitvi v . . . .

Če bi tudi to ne bilo mogoče, se premoženje porabi v namene krščanske dobrotelnosti. Kam, določijo z nadpolovično večino člani zadnjega odbora, ki jih skliče najstarejši med njimi.

Da se izvrše ta določila, mora skrbeti tisti, ki je bil v to pooblaščen od zadnjega občnega zbora. Ako bi se pa to ne zgodilo, mora skrbeti za to zadnji društveni predsednik.

(Želji društev po izpremembi t. 2. Prosvetna zveza rada ustreže in gleda le na pravilno sestavo zaradi pravne veljavnosti.)

* * *

Ustanovitev.

9. Prosv. društvo je potrebno v vsaki župniji in v vsakem večjem, od sedeža župnije oddaljenem kraju. Kjer je mogoče najti 25 oseb, voljnih pristopiti in sodelovati po

pravilih in poslovníku, naj jih ustanovitelj skliče na sestanek in jim pojasni pomen in potrebo prosvetnega društva. Potem piše Prosvetni zvezi po pet izvodov pravil in jih izpolni. Nato napiše prošnjo na pristojno okrajno glavarstvo.

Okrajno glavarstvo

v

(Kranju).

Naznanjam, da nameravam ustanoviti v Olševku prosvetno društvo in pošiljam pet izvodov pravil.

(Olševek), dne 21. oktobra 1924.

France Rogelj l. r.

(Olševek h. št. 89, p. Tupaliče.)

Prošnja in vsaka priloga mora biti kolekovana, tudi za rešitev je potrebno priložiti kolek. (Ker se pristojbine pogosto menjajo, pišite na Prosvetno zvezo po pojasnilo.) Ko dobi ustanovitelj od oblasti potrjena pravila nazaj, se domeni z društveniki o vsem potrebnem glede ustanovitve društva (čas, kraj, slovesnost) in sporoči to zvezi, okraju in sosednim društvom.

Pri ustanovitvi naj sposoben govornik (n. pr. zastopnik zveze, okraja, domač izobraženec) razloži članom pravila in pove, kako naj začno delovati. Potem napiše ustanovitelj imena članov, ki plačajo takoj članarino za tekoče leto. Nato slede pozdravi zastopnikov drugih društev. Končno izvolijo

vpisani člani izmed sebe odbor, ki se takoj po izvolitvi zbere k prvi seji, v kateri si odborniki porazdele delo in določijo čas druge seje. Tajnik takoj naslednji dan sporoči zvezi in okrajnemu glavarstvu ustanovitev društva, imena in naslove odbor-
nikov.

Odnosi društva do drugih organizacij.

10. Prosvetno društvo je član Prosvetne zveze z vsemi, v pravilih, poslovníku in sklepih občnih zborov izraženimi pravicami in dolžnostmi. Poslovanje društva ureja in nadzira zveza in okrajni odbor. O stanju in izvršenem delu poroča društvo redno preko okraja zvezi. Točno izvršuje vsa navodila okraja in zveze.

11. S prosvetnimi društvi okraja i. dr. sosednimi društvi vzdržuje živahen stik in vzajemno sodelovanje. S sorodnimi društvi in drugimi na istih načelih osnovanimi organizacijami domačega kraja in okolice skuša društvo vzajemno sodelovati v dosego skupnih namenov.

12. Narodnoobrambne in treznostne organizacije podpira, če ne nasprotujejo načelom društva.

13. Vplivu protivnih organizacij z vsemi dovoljenimi sredstvi nasprotuje tako, da ne krši načel krščanske pravičnosti in ljubezni ter državljanske svobode.

14. Člane navaja k ljubezni in spoštovanju do cerkve in države, do njenih zastopnikov in naprav. Verne izobrazence

skuša vedno pridobiti za sodelovanje v društvu in odboru.

15. Duhovnike v kraju uvažuje kot poklicane voditelje ljudstva in katoliških društev v verskonravnem oziru in skuša vsaj po enega njih pridobiti za sodelovanje v vsakem odboru.

Člani.

16. Odbor je dolžen skrbeti, da pridobi vse poštene ljudi obojega spola po 15. letu starosti za društvene člane in jih zaposli v odsekih, njim primernih. Skrbi naj tudi, da se kmalu seznanijo s pravili in poslovníkom in da žive po načelih, v njih izraženih.

17. Člane, ki vzlic ponovnim opominom društvu več škodujejo nego koristijo, naj odbor izključi, pravico in čast članov pa naj brani.

18. V nesreči, bolezni, preselitvi in drugih potrebah naj si člani vzajemno pomagajo. Ob vsaki priliki naj dejansko vrše dolžnosti medsebojnega spoštovanja in pomoči kot udje ene družine.

19. Najbolj razumne in skušene člane je treba voliti v odbor. Odbornike morajo člani tako dolgo ubogati v mejah njihove oblasti, dokler opravljajo to nalogo. Pri volitvah naj dobro premislijo, koga volijo, ako jim kateri odbornikov pozneje ne ugaja, ga v drugo ne bodo volili, dotlej pa naj ga v korist društva ubogajo.

20. Član, ki meni, da se mu godi krivica, naj išče pravice pri odboru, razsodi-

šču ali občnem zboru, nikoli pa ne pri nasprotnikih ali z zanemarjenjem dela in zablavljanjem, ker tako ne pride do svoje pravice in le škodi društvu.

21. Zabavljači, zamerljivci, nergači in podpihovalci ne spadajo v društvo, ki more obstati in napredovati le z vzajemnim, požrtvovalnim sodelovanjem odbora in vseh članov po obstoječih pravilih in sklepih.

22. Člani naj s stanovitnim in požrtvovalnim sodelovanjem v društvu, z rednim plačevanjem članarine ter drugih doneskov in z osebno udeležbo pri društvenih prireditvah razodevajo svojo kulturno, narodno in verskonravno zavednost v korist ljudstva, cerkve in države. Želeti je, da vidno nosijo znak svoje organizacije in se bratski obnašajo napram nepoznanim članom z znakom.

Odbor.

23. Odbornik more postati vsak pravilno izvoljeni društveni član (članica). Kdor sprejme odborništvo, je dolžan točno in vestno vršiti prevzeto nalogo. Če pozneje tega ne bi mogel, naj odstopi. Odborništvo je častna in odgovorna naloga, ki zahteva predvsem zgledno izvrševanje članskih in točno izvrševanje odborniških dolžnosti. Sposoben in delaven odbor društveno življenje gotovo dvigne, nesposoben ali nedelaven odbor društvo prej ali slej ugonobi.

24. Odborniki morajo predvsem dobro poznati pravila in poslovnik kot podlago in merilo društvenega delovanja. Skrbeti mo-

rajo, da društvo nele ohranijo na doseženi stopnji, ampak je razširijo in dvignejo čimbolj in v vseh ozirih, pridobe čimveč pošteni članov, zlasti vse sposobne prosvetne delavce (delavke), ustanove ali požive vse koristne odseke, pomnože inventar in premoženje, pridobe ugodne prostore, uvedejo in vzdržujejo v društvu snago, red, disciplino in pravega duha. Na zunaj skrbe za ugled in dobro ime društva in članov. Posebno morajo paziti, da so v redu vse društvene poslovne knjige, inventar in blagajna ter stiki z okrajem, zvezo i. dr. organizacijami.

25. Novoizvoljeni odbor je treba po vsakem občnem zboru javiti tekom 3 dni zvezi (preko okraja) in okrajnemu glavarstvu.

26. Odbor je za svoje delovanje odgovoren vzajemno, izvzemši slučaje manjšinske izjave odboro ve manjšine. Vsak odbornik pa je še posebej odgovoren tudi za svoje delovanje.

27. Če med letom odstopi polovica odbornikov, je treba sklicati občni zbor (z volitvijo). Manjše število odbornikov sme kooptirati odbor.

28. Pri sejah in na občnem zboru mora poročati vsak odbornik o delu v svojem delokrogu. Pred odstopom mora poročati o svojem delu za ves čas odborništva in oddati vse društvene stvari (knjige, inventar, denar), ki jih je upravljal.

29. Občni zbor poročilo odbornikov odobri, pohvali ali ne odobri. Pregledniki, ki so pregledali račune, knjige in inventar

društva ter ugotovili zadosten red, predlagajo občnemu zboru »absolutorij«, pri vzornem delu »absolutorij s pohvalo« (za ves odbor ali za posamezne odbornike).

30. Odbornik, ki ne dobi absolutorija (odveze), ker mu pregledniki očitajo kako nepravilnost, mora to poravnati, četudi bi ne bil več odbornik.

31. Člana, ki nikakor noče biti izvoljen v odbor, naj se ne voli, četudi ne navede vzroka. Odbor ima pravico predlagati občnemu zboru kandidatno listo novega odbora. Na občnem zboru se voli vse odbornike obenem in brez označbe funkcije. Vsako leto naj se po možnosti izmenja vsaj dve osebi v odboru. Izjeme dovoli (le na utemeljeno predhodno prošnjo preglednikov) zveza.

32. Društvo nima odbornikov brez določne naloge (mandata) in namestnikov. Delo odstopivšega odbornika prevzame v seji odbora eden ostalih odbornikov ali pa odbor kooptira novega člana na izpraznjeno mesto.

Odborniki.

P r e d s e d n i k.

33. Največjo odgovornost za prosep društva nosi predsednik, ker ima največje pravice. On določa dnevni red sejam, sklicuje in vodi seje in občne zборе, nadzira odbornike in odseke glede poslovanja, skrbi za točno izvrševanje sklepov odbora in občnega zbora, zastopa redno društvo na zunaj (za posamezne slučaje sme odbor do-

ločiti drugega člana), mora vsak drugi mesec pregledati vse poslovne knjige, pred vsako sejo prečitati vse došle dopise, sam ali po drugih storiti vse, kar spozna odbor za društveno korist.

34. V sporih naj predsednik posebno pazi, da nepristransko postopa v smislu poslovnika in pravil, da varuje ugled društva in ščiti pravice članov proti komurkoli. Dasi mora pomirjevalno vplivati, vendar mora v varstvo potrebne discipline časti in članskih pravic tudi strogo pravično nastopiti, kadar treba.

35. Četrto leto sme biti predsednik isti član le s posebnim dovoljenjem zveze.

P o d p r e d s e d n i k.

36. Kadar in v kolikor predsednik ne more izvrševati svojih pravic in dolžnosti, ga nadomestuje v vsem podpredsednik.

37. Posebej pa je naloga podpredsednika: mesečni pregled poslovnih knjig in blagajne, nadziranje odsekov v njihovih sejah in prireditvah ter skrb za pripravo društvenih prireditev (predavanja, mesečni sestanki za vse člane in odseke, nastopi, zabave, izleti, pobožnosti itd.).

T a j n i k.

38. Pisarniško delo društva opravlja tajnik, ki sprejema, odpira in odpošilja za društvo dopise in vodi: zapisnik sej in občnih zborov, seznam članov, pravilni zapisnik, arhiv in kroniko, sopodpisuje (iz-

vzemši račune) vse listine in poročila, obvešča prizadete o sklepih odbora in občnega zbora, javlja seje odbornikom, sestanke, občne zборе itd. pa članom.

39. Tajnik shranjuje vse njegovi oskrbi izročene poslovne knjige in papirje v redu, na varnem in je odgovoren zanje. Vsak odbornik in preglednik ima vsak čas pravico vpogleda v vse te stvari, z odborovim dovoljenjem tudi drugi člani. Za seje in občne zборе pripravlja tajnik vse potrebno, v sporazumu s predsednikom.

40. S pomočjo zaupnikov oskrbuje tudi kolportažo stvari, doposlanih od zveze (letaki, brošure, knjige, znaki itd.).

B l a g a j n i k.

41. Denarno poslovanje društva oskrbuje blagajnik, ki sprejema in izdaja društveno gotovino, vodi blagajniško knjigo in zbira članarino ter darila. Za vsak izdan znesek zahteva potrdilo, ki ga shrani.

42. B l a g a j n i š k a k n j i g a obsega za vsak prejet ali izdan znesek na račun društva: datum, vsoto, odkod in čemu je vplačana ali kam in zakaj je bila izdana.

43. Članarino, ki jo vedno pobira (sam ali po zaupnikih) od članov vnaprej, vpisuje v posebno polo, iz te pa mesečno za tisti mesec nabrano vsoto v blagajniško knjigo.

44. Izplačuje le vsote, določene od občnega zbora ali odbora. Denar, ki ga ne rabi nujno, vlaga v varno hranilnico. Kolikor ga rabi za društvo za tekoči mesec, hrani v

blagajni. Društvenega denarja ne sme nikomur posojati.

45. Za mlajše člane naj si osnuje društvo tudi Čebelico, ki jo vodi blagajnik, in navaja člane k varčevanju.

Knjižničar.

46. Društveno knjižnico upravlja knjižničar sam ali s pomočniki. On predlaga odboru v nakup knjige, primerne za knjižnico, vpisuje nanovo pridobljene knjige v inventarni imenik knjig, vodi izposojevalni imenik knjig, ki je na razpolago izposojevalcem, zabeleži vsako izposojeno knjigo v izposojilni zvezek, pobira od občnega zbora določene prispevke od bralcev (izposojevalnino, odškodnino, darove) in jih mesečno izroča blagajniku, skrbi za popravo, uporabno stanje in primerno shranjevanje knjig.

47. Knjige loči v dva oddelka: za mladino (do 15. ali 16. leta) in za odrasle, vestno pazi, da ne sprejme v knjižnico nobene neprimerne knjige, mladini izposoja le zanj primerne knjige. Vsakemu bralcu priporoča zanj primerno berilo.

48. Čas in pogoje izposojevanja knjig določa občni zbor, po potrebi pa med letom spreminja odbor. Knjižničar to na listu spisano izobesi vidno v knjižničnem prostoru.

49. Knjige naj se zavijajo v močan papir, žigosajo in opremijo s številko. Izgubljeno ali raztrgano knjigo plača bralec, ki si jo je izposodil.

50. Knjižničar naj stremi za tem, da se knjižnica vzdržuje in izpopolnjuje z lastnimi dohodki, da se vedno bolj širi krog bralcev in da sam pozna vse knjige po vsebini.

51. Za časopise naj društvo (knjižničar) uredi čitalnico, ki je na razpolago članom ob določenih urah, zlasti ob nedeljah po službi božji.

G o s p o d a r.

52. Društveno premoženje (izvzemši ono, ki je upravljajo blagajnik, knjižničar in tajnik) upravlja gospodar, ki nabavlja po sklepu odbora potrebščine (pohištvo, orodje, kurivo in dr.), jim določa prostor, skrbi za njih ohranitev, pravilno uporabo, snago in red, vodi točen z a p i s n i k p r e m o ž e n j a (inventar) in za vsako neopravičljivo poškodbo izterja odškodnino od krivca.

53. V inventar vpiše vsak predmet po imenu, kdaj je odbor sklenil nakup (ozir. kdo ga je podaril), kje se sedaj nahaja predmet, koliko je bil vreden ob času prevzema, spremembe (prebarvan, popravljen, prodan, posojen itd.).

54. Posebno mora paziti, da so društveni prostori suhi, prezračeni, umiti, večkrat pometeni in obrisani, okusno okrašeni, pravočasno vsaka poškodba popravljena. Če sam ne zmore vsega dela, naj si skuša pridobiti pomočnikov.

55. Stremi naj za pomnožitvijo in izboljšanjem v društvene namene koristnih

predmetov (mize, stoli, pljuvalniki, obešala, umivalnik, zastori, omare, cvetice, pepelniki, glasbeno, telovadno, igralsko orodje itd.) in v ta namen pazno zasleduje nabavne možnosti doma in v sosesčini (razprodaje, licitacije, darila).

56. Preglednikom pred občnim zborom, po občnem zboru pa izvoljenemu gospodarju in preglednikom pokaže zapisnik premoženja in vse predmete svoje uprave. Pri prevzetju in oddaji premoženja podpisajo prejšnji in novi gospodar ter predsednik predajni zapisnik, ki vsebuje vse izpremembe premoženja v času od zadnje predaje dalje.

O d b o r n i k z a t r e z n o s t.

57. Za vzgojo k treznosti in trezno življenje članov skrbi poseben odbornik za treznost, ki preskrbi vsako leto vsaj eno predavanje v prilog treznosti, širi berilo o škodljivosti alkohola, zbira člane in prispevke za protialkoholno organizacijo, pazi na treznost v društvenem življenju (zlasti na prireditvah), izvršuje v društvu tozadevna navodila protialkoholnih organizacij, ki jih priporoča okraj ali zveza in poroča odboru, občnemu zboru, okraju in zvezi (ter protialkoholni zvezi) o delu in uspehih. Če je v kraju posebna protialkoholna organizacija istih načel, je ž njo v stiku in jo podpira. Kjer ni take organizacije, a so pogoji za ustanovitev in obstoj dani, jo skuša osnovati.

Odbornik za narodno obrambo.

58. Za vzgojo k narodnostni zavednosti in požrtvovalnosti v korist narodnim potrebam skrbi med člani poseben odbornik za narodno obrambo. Ta preskrbi vsako leto vsaj eno predavanje tozadevne vsebine, širi tako berilo, zbira člane in prispevke za narodnoobrambno organizacijo, skrbi za poglobitev narodne zavednosti med člani in za primerno izražanje narodnega mišljenja ter čuvstvovanja v društvenem življenju (narodne proslave, manifestacije, zastave itd.), izvršuje v društvu tozadevna navodila narodno obrambnih organizacij, ki jih priporoča okraj ali zveza in poroča odboru, občnemu zboru, okrožju in zvezi o delu in uspehih. Če obstoji v kraju posebna narodnoobrambna organizacija istih načel, je ž njo v zvezi in jo podpira. Kjer ni take organizacije, a so pogoji za ustanovitev in obstoj dani, jo skuša ustanoviti.

Zaupniki.

59. Odboru pomagajo vršiti nekatere naloge s podrobnim delom med člani zaupniki. Za vsak okoliš 10 do 20 članov imenuje občni zbor ali odbor po enega zaupnika, ki pomaga v svojem okolišu odbornikom pri izvrševanju njihovih nalog (nabiranje članarine in drugih prispevkov, nabiranje članov, agitacija za udeležbo na društvenih prireditvah, zbiranje naročnikov za katoliško časopisje in knjige, kolportaža tiskovin doposlanih od zveze, informacije o delu na-

sprotnikov, obveščanje članov o društvenih zadevah itd.).

60. Zaupniki sprejemajo od odbora navodila za delo in poročajo odboru. Po potrebi imajo kratke, navadno mesečne sestanke s člani svojega okoliša. Po potrebi, navadno mesečno se zbero zaupniki, da dobe navodila od odbora. Nedelavnega zaupnika med letom sme zamenjati odbor.

Seje.

61. Pogoste seje pod večjim vodstvom so vir življenja za društvo. Vrše naj se redno vsaj vsak mesec, po potrebi še pogosteje. Seje redno sklicuje in vodi predsednik. Sejo mora tudi sklicati, če vsaj polovico odbornikov to zahteva. Sklepčna je seja ob navzočnosti vsaj polovice odbornikov. Sklep velja, če glasuje zanj nadpolovična večina navzočih v sklepčni seji. Pri enakem številu glasov za in proti predlogu odloči glas predsednika, ki drugače ne glasuje. Odbornika, ki neopravičeno izostane od 2 sej, pozove predsednik k redu. Če izostane po opominu še dvakrat neopravičeno, se smatra, da je odstopil iz odbora.

62. Kdor želi pri seji govoriti k stvari, ki je ravno v razgovoru, prosi predsednika za besedo. Ko jo dobi, izpregovori. K drugi stvari se sme oglasiti, ko je odpravljena prva (s sklepom ali če se odgodi na pozneje). O stvari, ki ni na dnevnem redu, se govori pri zadnji točki (slučajnosti). Predsednik ne sme pustiti, da bi kdo govoril,

dokler ni končal oni, ki ima besedo, ali kdor še ni dobil besede. Pripustiti ne sme kričanja, žaljivih in nespodobnih besed. Neposlušnega opomni, ukori, če še ne pomaga, ga izključi od seje ali izroči razsodišču.

63. K sejam smejo le odborniki in povabljeni osebe. Vrše se redno v društvenih prostorih.

64. O vsaki seji napiše tajnik zapisnik, ki obsega imena navzočih, datum, vse predloge in sklepe, razgovore pa po smislu. Zapisnik podpišeta tajnik in predsednik.

65. Vsi odborniki so dolžni varovati tajnost sej, ako ne sklenejo izrecno za kako zadevo drugače. Dolžni so, tudi če niso glasovali za kakšen predlog, ki pa je postal z večino glasov sklep, zastopati mnenje večine proti komurkoli in so za ta sklep soodgovorni. Le če so pri seji povodom glasovanja o tem predlogu priglasili manjšinsko izjavo (t. j. zahtevali, naj se v zapisnik zapiše, da so glasovali proti in si pridržijo pravice zastopati svoje mnenje tudi izven odbora in v krogu društvenikov), smejo tudi izven odbora zastopati svoje mnenje. Vendar pa naj bodo tudi v takem slučaju obzirni in imajo predvsem korist društva pred očmi.

Dnevni red društvenih sej.

66. Seja naj obsega redno sledeče točke (izredna seja se sme omejiti na le eno ali več nujnih točk):

I. Predsednik otvori sejo in pozdravi navzoče odbornike (in povabljene goste),

druge osebe pa pozove, da zapuste prostor. Nato ugotovi, če je odbor sklepčen ali ne.

II. Tajnik prebere zapisnik zadnje seje. Če zahteva večina, da se v njem kaj spremeni, se to takoj zgodi, nato odbor zapisnik odobri in podpiše.

III. Ugotovi se, ali in kako so se izvršili sklepi zadnje seje. Če se niso, treba navesti zato vzroke, sicer izreče predsednik krivcu opomin.

IV. Odborniki (tajnik, podpredsednik, blagajnik, knjižničar, gospodar, odbornika za treznost in narodno obrambo, predsednik) poročajo vsak o svojem delu po svojem zadnjem poročilu, v kolikor niso že poročali pri prejšnji točki.

V. Tajnik prebere važnejše došle dopise, poroča o odposlanih in o vsebini zadnje številke »Vestnika Prosvetne zveze«, zlasti pa o odredbah okraja in zveze. Odbor določi, kaj in kako naj se sporoči članom, kako in kdaj naj se izvrše odredbe višjih odborov.

VI. Poročila o delu in stanju odsekov dajo zastopniki odsekov. Red določi predsednik.

VII. Vsak drugi mesec določi odbor načrt dela v društvu za bodoča dva meseca. Pri vsaki seji da naloge za posamezne odbornike (in zaupnike) do prihodnje seje.

VIII. Po vsakem občnem zboru z volitvijo bere eden odbornikov poslovnik v celoti v toliko sejah, da ga prebere do konca.

IX. Predlogi odbornikov in zastopnikov odsekov.

X. Slučajnosti.

67. Tajnik pripravi za vsako sejo na mizo po zadnji seji došle dopise in poslovnik. K seji pod številko VII. prinese vsak odbornik vse poslovne knjige in sezname, ki jih mora voditi po poslovniku, da jih predsednik pregleda, podpiše (Videl! datum, podpis) in da morda potrebna navodila.

Pregledniki.

68. Preglednike voli občni zbor; predlagati in voliti jih ne smejo odborniki. Pred občnim zborom pregledajo vse poslovne knjige, inventar, Čebelico, blagajno in arhiv društva, če je v redu. Če kak odbornik odstopi med letom, njegovo delo pregledajo takoj.

69. Na občnem zboru podajo pisano poročilo o poslovanju vseh odbornikov, v katerem navedejo napake, opustitve, nasvete in želje. Nato stavijo predlog, ali naj da občni zbor odboru (posameznim odbornikom) absolutorij (glej tudi t. 29., 30.).

70. Pregledniki naj vsaj dvakrat tudi med letom, ne šele pred občnim zborom, pregledajo stanje in delovanje društva, zlasti poslovne knjige. Vsak pregled na koncu pisanja vpišejo. (Videl! datum, podpis.)

Razsodišče.

71. Voli ga občni zbor; predlagati in voliti članov razsodišča ne smejo odborniki. Sodi in preiskuje morebitne spore v društvenih zadevah med odborom (odbor-

niki) in člani, če se je kdo pregrešil proti določilom pravil ali poslovnika. V razsodišče naj se voli le izkušene, razsodne in ugledne člane.

72. Spore med člani presoja odbor, ki sme člana, kateri se za ponovne opomine predsednika ne zmeni, v slučaju nenravnosti, hudega zanemarjanja verskih dolžnosti, pijančevanja, tatvine, hude surovosti, rovarjenja proti odboru ali društvu, društvenemu ugledu škodljivega obnašanja izročiti tudi razsodišču.

73. Razsodišče skliče predsednik, ako ena stranka ali interes društva to zahteva. Razsodišče zasliši stranke in priče (le društvenike), nato se posvetuje in sklepa. Njegove seje so tajne. Sklep sporoči pismeno obema strankama in nadzoruje tudi izvršitev sklepa, v kolikor to zadeva odbor. Izvršitev sklepa po drugih članih nadzoruje odbor.

74. Razsodišče prisoja lahko te-le kazni: opomin, ukor, izgubo odborništva, začasno ali trajno izključitev. Če je obsojen cel odbor, ga lahko obsodi, da mora v celoti odstopiti.

75. V zapletenih slučajih naj se obrne na zvezo po svet. Vedno naj ima v mislih korist in dobro ime društva. Skrbno naj pazi na popolno nepristranost v vsem svojem postopanju.

Občni zbor.

76. Najvažnejše delo društva je občni zbor, ki pregleda in sodi delovanje društva

in odbora v preteklem letu, izbere voditelje društva za novo leto in odloča o najvažnejših društvenih zadevah. Zato mora odbor vse storiti, da privabi vse člane na občni zbor, ki naj ga v ta namen združi z vabljivimi nastopi (petje, godba, kratka igra itd.) in ob takem času, da je dobra udeležba zagotovljena.

77. Vsa poročila naj bodo pravočasno pripravljena; v zadnji seji odbora naj se sestavi tudi v podrobnostih dnevni red in vse potrebno dogovori, da se občni zbor zamore vršiti točno po navodilih pravil in poslovnika. Odbor navadno sestavi tudi kandidatno listo bodočega odbora. Isto pravico ima tudi vsak član. Odborniki in zapupniki skrbе, da so vsi člani pravočasno (vsaj 8 dni prej) obveščeni o času, kraju, dnevnem redu in važnosti občnega zbora. Tajnik naznani občni zbor tudi okrajnemu glavarstvu, okraju in zvezi (vsaj 8 dni prej), po občnem zboru pošlje prepis zapisnika okraju, ki ga po vpogledu odpošlje zvezi. Novi odbor (imena in naslove) pa naznani v teku 3 dni okrajnemu glavarstvu.

78. Občni zbor skliče, otvori in vodi predsednik ali podpredsednik; če ni teh, pa najstarejši član odbora ali društva. Najprvo pozdravi vse goste, ugotovi ali in v koliko je občni zbor sklepčen, pozove tajnika, da prečita določbe pravil in poslovnika o občnem zboru, sam pa prečita dnevni red.

79. Dnevni red obsega: čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora,

poročila odbornikov (tajnik, podpredsednik, blagajnik, knjižničar, gospodar, odbornik za treznost in narodno obrambo, predsednik), poročila zastopnikov odsekov, razgovor in sklepanje o predlogih, poročilo preglednikov (v septembru tudi volitev novega odbora, preglednikov in rabsodišča), slučajnosti.

81. V zapisniku morajo biti zapisani: navzoči odborniki, število navzočih članov, čas trajanja zbora, vsi predlogi in sklepi, bistvena vsebina poročil in razgovorov, imena in število glasov izvoljenih.

82. Glasuje se na občnem zboru z dviganjem desnice, če pa zahteva polovica navzočih, se glasuje z listki. Pri enakosti glasov odloča predsednik. Za ugotovitev izida pri glasovanju z listki imenuje predsednik dva skrutinatorja, ki sta dolžna varovati tajnost. Sklepe občnega zbora izvršuje odbor. Če kateri izmed članov želi govoriti, dvigne roko in prosi, ko ga predsednik pokliče, za besedo. Besedo mora prej dobiti oni, ki se je prej javil. Kdor stavi glavni predlog, govori o njem prvi in zadnji.

83. Kdor govornika ne razume in ga želi vprašati za pojasnilo, prosi »za vprašanje«. Kdor meni, da se ne vrši zborovanje pravilno (po pravilih in poslovníku) prosi za besedo »k poslovníku). Prvi mora dobiti besedo (»za vprašanje«) takoj, drugi (»k poslovníku«) pa, ko govornik konča.

84. Če kdo predolgo govori, če govori o stvareh, ki ne spadajo k predmetu, če rabi žaljive ali nedostojne izraze, ga pred-

sednik opomni, če to ne pomaga, mu vzame besedo. Člane, ki motijo zborovanje, opomni dvakrat, opomnjene ukori, če še ne pomaga, jih izključi od zborovanja in po potrebi izroči razsodišču.

85. Na občnem zboru pravilno sprejeti predlogi so kot sklepi obvezni za vse člane. Zato je glede pravilnosti zborovanja in sklepanja treba popolne jasnosti. V ta namen pa je potreben natančen red, kakšni naj bodo, kako naj se stavijo, razpravljajo in sklepajo predlogi. Ker pa so v tem oziru že udomačene v društvih določbe orlovskega poslovnika (II. izdaja iz leta 1922., §§ 84 do 93), veljajo glede teh predlogov za društvo iste določbe.

* * *

Predlogi so 1. oblikovni, ki se nanašajo na obliko (način) razgovora ali glasovanja (Razgovor naj se konča! Preidimo k glasovanju! Preidimo na dnevni red! K nadaljni točki! Ta točka naj se preloži na konec! ali na poznejši čas! Seja [zbor] naj se prekine! ali zaključi! Glasuje naj se z listki! Govorniki naj govore stojé! Glasneje! itd);

2. stvarni, ki se nanašajo na stvar (predmet), ne pa na obliko (način) razpravljanja.

Če kdo stavi nov predlog, ki samo zanika prejšnjega, se ne šteje za predlog, ker glasovanje samo odloči, ali obvelja prvi predlog ali ne (t. j. drugi).

Vsak predlog (glavni) lahko drug član s posebnim (stranskim) predlogom popravi, dopolni, razširi ali omeji.

Ko je razgovor o predlogu končan, ga predsednik ponovi (glavnega in stranskega). Nato se glasuje, najprej o glavnem, nato o stranskih.

Stvarne predloge je treba vsaj 3 dni prej sporočiti odboru, da se o njih posvetuje. Kasneje ali šele na občnem zboru stavljeni predlogi so nujni. Nujnost pa mora predlagatelj utemeljiti in šele če občni zbor, ki nato o nujnosti glasuje, z večino prizna, da je predlog res nujen, se o njem razpravlja in sklepa.

O oblikovnih predlogih se ne razpravlja, ampak glasuje takoj, vendar mora predsednik prej še prebrati imena že za besedo javljenih govornikov.

Če zbor sprejme predlog za konec razgovora, govore le še tisti, ki so se že pred tem predlogom prijavili.

Predsednik in vsi odborniki naj se pri sejah vadijo v zborovanju po teh določbah in naj skrbno, da se tako vrše tudi občni zbori.

* * *

Društvene poslovne knjige.

86. Vsega nihče ne more za vedno obdržati v spominu. Marsikatero odborniško službo opravlja vsako leto drug član. Kako naj vlada v društvu red in gotovost, če ni vse, kar je važno, zapisano? Papirji, zvezki

in knjige, ki jih za društvo vodijo odbor-
niki ali uslužbenci, se imenujejo poslovne
knjige.

Poslovne knjige vodi dotični odbornik
po določbah pravil, poslovnika in zveze.
Skrbi, da se vse pravočasno, čitljivo, s črni-
lom vpiše. Če kaj popravi, prejšnje tako
prečrta, da ostane čitljivo in pripiše na rob
vzrok črtanja (n. pr. sklep seje 10. oktobra,
ali pomota i. pod.). Nikoli ne sme nihče iz-
trgati cele strani iz knjige, četudi ostane
pomotoma prazna ali se umaže. V vezanih
knjigah imajo strani zaporedne številke.
Pisava bodi po možnosti čedna. Knjigo
mora, kdor jo vodi, skrbno shranjevati in
lepo ž njo ravnati. Odbornik, ki ne more
doma knjige zapreti pred otroci ali drugimi
nepoklicanimi rokami, naj knjigo shranjuje
v društvu v zaprti omari.

Preglednikom in predsedniku morajo
poslovne knjige biti vsak čas na vpogled.

87. Vsako društvo mora voditi sledeče
poslovne knjige: seznam članov, zapisnik
sej in občnih zborov, opravljeni zapisnik,
blagajniško knjigo, kroniko, inventar, in-
ventarni imenik knjig, izposojevalni ime-
nik knjig, zapisnik arhiva, dopisno knjigo.

88. V z a p i s n i k s e j (občnih zbo-
rov) se vpiše: Datum, i m e n a n a v z o -
č i h, dnevni red, predloge in sklepe, raz-
govore (po vsebini), izid volitev z imeni
in številkami, vse na kratko in jasno. Za-
pisnik seje se vedno prebere na prihodnji
seji, ki potrdi pravilnost in ga nato pod-
pišeta predsednik in tajnik. Če kateri od-

bornikov dokaže kako nepravilnost, mora tajnik to popraviti, preden se podpiše. Zapisnik občnega zbora na isti način bero, potrdijo ali popravijo na prihodnjem občnem zboru. (Spiše naj ga pa tajnik do 2. seje.)

89. **S e z n a m č l a n o v** obsega: Ime in priimek, rojstno leto, naslov in poklic člana, kdaj je bil sprejet (datum seje), v katerem odseku deluje, v katerih drugih društvih je član, v opombi pa važnejše izpremembe. Kadar vpiše novega člana v ta seznam, mu izstavi obenem člansko izkaznico. (Večje društvo potrebuje še abecedni seznam članov, poleg imena samo še številko člana v seznamu).

90. **O p r a v i l n i z a p i s n i k** obsega: tekoče številke, odkod prihaja ali kam gre dopis, vsebina (par besed) dopisa, kaj je društvo storilo z dopisom. Vsak dopis vpiše tajnik v ta zapisnik takoj, ko ga dobi ali preden ga odpošlje. Tekočo številko zapisnika vpiše tudi na dopis. Vsak dopis pokaže čimprej predsedniku, s katerim skupno podpisujeta. Rešene dopise shranjuje, urejene po tekočih številkah v posebni mapi, ki jo po končanem poslovnem letu shrani v arhivu.

91. **A r h i v** obsega: Pravila in poslovnik, inventar, zaključene akte, zapisnike, statistike, izpolnjene poslovne knjige, dopise in prepise dopisov, vabila, plakate, poročila preglednikov, odsekov in odbornikov ter vse druge listine ali tiskovine, ki so v zvezi z društvom, a se ne rabijo več pri

tekočem poslovanju. Uporabljati sme arhiv le, kdor ima dovoljenje odbora.

92. V k r o n i k o vpisuje tajnik od odbora potrjeno besedilo, s katerim kratko vpiše vse pomembnejše dogodke v okviru društva, ali vpliv drugih dogodkov na društvo (graditev doma, selitev, prezidava, ustanovitev odseka, važnejše seje, občni zbor, prireditve itd.). Važna so imena in številke.

93. V d o p i s n o k n j i g o vpisujejo odborniki in člani medsebojna vprašanja in obvestila, kratko in dostojno. Leži na vidnem mestu vsak čas.

Društveni sestanki.

94. Društvo dosega svoje namene zlasti s sestanki, ki jih za vse člane in odseke prireja mesečno ali vsaj četrtno. Organizacija in vodstvo teh sestankov je posebna naloga podpredsednika. Na sporedu bodi navadno: predavanje, razgovor, kratka razlaga pravil in poslovnika, deklamacija, kratek govor (govorniška šola), petje, godba, kratka igra ali dramatičen prizor, telovadska točka, poročilo odbora (podpredsednika) in razgovor o društvenih razmerah.

95. Ti sestanki naj se vrše na kolikor mogoče družinski, privlačen način eno do dve uri, ob času, ko največ članov utegne priti. K sodelovanju in nastopanju naj odborniki in zaupniki pomagajo pritegniti kar največ (zlasti mlajših) članov in članic, ter vse odseke, da se utrjuje zavest skupnosti, vzajemnost in edinost. Vstop k tem

sestankom bodi brezplačen, tudi za nečlane, ki jih vsak član pripelje s seboj, ker se tako društvo poživi in dobiva nove člane.

Versko življenje.

96. Eden glavnih namenov društva je: utrjevati versko zavest članov in jih izobraževati na temelju katoliške vere tako, da po veri stanovitno živijo in se v vseh zadevah po načelih vere ravnaajo. Zato mora biti vse društveno življenje urejeno tako, da v ničemer ne ovira verskega življenja članov, ampak je olajšuje in poživlja zlasti tako, da navaja člane k službi božji, k prejemanju sv. zakramentov, k sodelovanju v cerkvenih in verskih organizacijah in vdanosti do cerkve in njenih zastopnikov.

97. Versko zanemarjenih ljudi, ki ne obetajo, da bi se v društvu poboljšali, se ne sme sprejeti za redne člane. Člane, ki pohujšljivo živijo (ponočujejo, pijančujejo, med službo božjo postajajo zunaj cerkve itd.) je treba opomniti (predsednik ali po njegovem nalogu drug vpliven član), če ne pomaga, ukoriti, izročiti razsodišču ali celo izključiti.

98. Vsako društvo naj si izbere na občnem zboru svojega zaščitnika (patrona), n. pr. sv. Cirila in Metoda, sv. Jožefa, sv. Janeza Ev. itd., čigar god (ali naslednjo nedeljo) vsako leto slovesno praznuje. Člani naj po možnosti prejmo sv. zakramente, se zberro k skupni sv. maši (za žive in mrtve člane) in k prireditvi. Jedro prireditve bodi

govor načelne vsebine, okoli katerega se razporede točke vseh odsekov.

99. Društvo naj se udeleži z zastavo in vsaj malim zastopstvom procesij o Veliki noči in Sv. Rešnjem Telesu. Za umrle člane naj oskrbi letno eno sv. mašo, se udeleži pogreba vsakega člana in oskrbi v osmini zanj eno sv. mašo. Društveni pevci naj pojo pri pogrebu člana žalostinke. Člani naj radi pomagajo cerkvenemu predstojništvu pri cerkvenih proslavah, zlasti pri petju, okraševanju in rediteljstvu.

Zastava.

100. Društvo naj skrbi, da si čimprej nabavi lično, četudi ne drago zastavo (prapor), ako ima že druge, za društveno poslovanje bolj potrebne predmete (pohišstvo, knjižnico, oder, garderobo itd.) Zastava naj izraža po obliki verski, narodni in socialni značaj društva. Novo zastavo da društvo slovesno blagosloviti v cerkvi. Shranjuje jo, če le mogoče v društvenih prostorih. Zanj je odgovoren zastavonoša, ki mora biti društven član.

101. Kdaj in kako naj se rabi zastava, določa odbor. Le v nujnih slučajih, ko seja ni več mogoča, predsednik sam. Poleg zastavonoše morata spremljati zastavo pri vsakem nastopu najmanj še dva člana. Društvo nastopi z zastavo, kadar to sklene društveni, okrajni ali zvezni odbor.

Društveni prostori.

102. Zadostni, primerni in čedni prostori so za razvoj društvenega življenja temeljne važnosti. Vsako društvo mora skrbeti, da si postavi svoj dom ali ga prezida, kakršnega rabi. Tako poslopje nosi navadno napis »Ljudski dom«. Dokler tega ne zmore, naj si začasno skuša pridobiti in urediti zasilne prostore za svoje potrebe blizu župne cerkve.

103. Središče prostorov tvori dvorana. (Če je le mogoče, naj se poleg dvorane za igre, shode itd. postavi še posebna telovadnica.) Nič manj važni so stranski prostori (knjižnica in čitalnica, oder z dvojno garderobo (za moške in ženske igralce) ter skladiščem za kulise, veža z garderobo in okrepčevalnico za občinstvo, posvetovalnica, zadostno dvojno stranišče (za moške in ženske), prostor za telovadno orodje, stanovanje za hišnika).

Prostori, zlasti dvorana naj bodo v pritličju. Dvorana naj ima najmanj dva široka izhoda na prosto, dobro ventilacijo v stropu, dosti velikih oken s temnimi ali lesenimi zastori, parketna tla, dobro in praktično razdeljeno razsvetljavo in kurjavo. Stranski prostori naj bodo v zvezi z dvorano, po možnosti tudi med seboj.

Primerne slike in cvetlice naj krase vse prostore. Čist zrak, snaga in red mora biti v vseh in celih prostorih vsak čas. Preden društvo začne z zidanjem ali prizidavanjem, naj vedno vpraša zvezo za svet.

Društvene prireditve.

104. Kdaj in kakšna prireditve naj se vrši, sklepa odbor, ki izvršuje tudi tozadevne sklepe občnega zbora. Običajne prireditve v malem obsegu pripravi in vodi odbor (podpredsednik s pomočjo članov).

105. Za večje prireditve naj izbere odbor izmed sposobnih članov poseben prireditveni odbor, ki je dolžan držati se proračuna in načrta, ki ga je odobril odbor. V svojem poslovanju je ta odbor avtonomen. Vendar sme društveni odbor iz važnih razlogov (nedelavnost, potratnost) ta odsek vsak čas razpustiti.

106. Prireditelji naj vsako prireditve pravočasno naznanijo članom, okraju, zvezi, sorodnim društvom in oblastem, skrbe za dobro razglasitev in jo tudi dobro pripravijo. Paziti morajo, da se povodom prireditve ne zgodi nič takega, kar bi nasprotovalo načelom pravil ali ugledu društva (pijančevanje, nespodobnosti, pretep, glasen prepir).

107. Kakšne in kako pogoste naj bodo prireditve, mora odbor sam presoditi po krajevnih razmerah in potrebah. Gotovo je važna naloga društva, skrbeti za zadostno, dobro in pošteno zabavo, a nikakor ne sme vsled pogostih zabav trpeti izobraževalno delo.

Kratka vabila in poročila naj se objavijo tudi v časopisu.

108. Društvo prirejaj (zlasti v večjih krajih) ne le igre, zabave in družabne ve-

čere (tudi dostojen Miklavžev, Silvestrov ali pustni večer), ampak tudi poučne tečaje, izlete in skupna verska romanja. Udeležuj se po možnosti skupno procesij, pogrebov članov in dobrotnikov, dostojnih verskih in narodnih manifestacij.

109. Nobena prireditev se ne sme vršiti tako, da bi motila službo božjo ali odtegovala člane izvrševanju verskih dolžnosti. Vsaka naj nudi le pošteno zabavo in uči navzoče lepega vedenja.

Odseki.

110. Društveni odbor ustanavlja odseke zato, da bi z njihovim sodelovanjem društvo lažje vršilo svojo izobraževalno in vzgojno nalogo. Društvo je dolžno, ako prilike omogočajo ustanovitev in obstoja v krajevnih razmerah utemeljeno upanje za uspešno trajno delovanje, ustanoviti in podpirati poleg knjižnice odseke za petje, glasbo, telovadbo, sport, dramatiko, gospodinjstvo. Pomaga naj tudi ustanoviti narodno-obrambno in treznostno podružnico v svojem kraju. Če potreba ali korist kaže, lahko ustanovi tudi v dosego drugih namenov posebne odseke: za delavce, za dekleta, za kolportažo, za izseljence itd.

111. Društveni odbor ima dolžnost in pravico: odseke nadzirati, pregledati njihove poslovne knjige, prisostvovati njihovim sejam in občnim zborom, odkazovati čas in prostor za vse prireditve in nastope, ukiniti vse sklepe odsekov, ki nasprotujejo pravilom ali sklepom društva.

112. Brez dovoljenja društva odseki nimajo svoje posebne članarine in blagajne. Vsi dohodki se stekajo v skupno blagajno, iz katere odbor pokriva v društveni seji dovoljene izdatke odsekov.

113. V društvu in med odseki mora vladati krščansko družinsko razmerje, ki odmerja članom družine sredstva po potrebi, pravičnosti in ljubezni.

114. Pravico razpustiti odsek ima občni zbor odseka; društveni odbor pa le z dovoljenjem zvezinega odbora.

115. Odseki nimajo svoje lastnine, uporabljajo pa brezplačno društveno lastnino.

116. Odseki smejo biti včlanjeni le v taki tehnični centrali (zvezi odsekov), ki je včlanjena v Prosvetni zvezi.

117. Odseki si smejo izdelati vsak svoj poseben poslovnik, ki je za odsek obvezen, ako ne nasprotuje pravilom in temu poslovniku in če ga potrdi društveni odbor. (Pri sestavljanju naj upoštevajo ta poslovnik, zlasti poglavje o odsekih.)

118. Odsek upravlja maloštevilen odbor, ki ga izvoli vsakoletni, pred društvenim občnim zborom se vršči odsekovni občni zbor. Tak odbor sestavljajo redno: načelnik (vodi in zastopa odsek v organizatoričnem oziru), vaditelj (pri pevcih pevodja, pri godbi kapelnik, pri igralcih režiser, pri knjižnici knjižničar) in gospodar (upravlja inventar, ki ga društvo posoja odseku: note, inštrumente, telovadno orodje, pohištvo, knjige itd.). Če potreba zahteva, odsekovni občni zbor ta odbor lahko tudi razširi.

119. Če odsek z dovoljenjem društvenega odbora vodi svojo blagajno (ako ima posebno članarino in druge dohodke), se vstavi po odsekovnem in pred društvenim

občnim zborom računski zaključek odseka kot posebna točka v računski zaključek društva. To delo opravlja blagajnik odseka.

120. Na zunaj (izvzemši razmerje do zveze odsekov) zastopa odseke društveni odbor, ki odloča tudi o posebnih nastopih odsekov.

121. Vsak odsek nastopa le o prilikah in na prireditvah, ki ne nasprotujejo načelom društva.

122. Vsak odsek prireja le take nastope, kakršni spadajo v njegov delokrog: pevci pevske, igralci dramatične, godba godbene, telovadci telovadske itd.

123. Pri društvenih nastopih so dolžni na zahtevo odbora sodelovati vsi odseki, vsak v svoji stroki in po svoji sposobnosti.

124. Drugim organizacijam sme društvo dovoliti gostovanje v svojih prostorih na njihov račun le v slučaju, če ne uporabljajo za svoj nastop društvenih članov.

125. V društvenih prostorih smejo nastopati društveni člani le na račun in pod imenom društva.

Zveze odsekov.

126. Društveni odseki se v svrhu tehnične pomoči smejo priključiti taki zvezi odsekov, ki je včlanjena v Prosvetni zvezi in v polni meri upošteva njena pravila in poslovnik.

127. Zveza odsekov (Pevska zveza, Ljudski oder, Ženska zveza, Dekliška zveza itd.) vzdržuje stik s Prosvetno zvezo tako,

da pošilja redno k sejam in na občne zборе Prosvetne zveze svojega, v sporazumu z odborom Prosvetne zveze določenega zastopnika, ki daje in prejema za svojo zvezo odsekov potrebne informacije, navodila in poročila.

128. Odbor Prosvetne zveze ima pravico pošiljati na seje in občne zборе zveze odsekov svojega zastopnika in dolžnost, vsako leto pred občnim zborom poslovanje zveze odsekov pregledati po svojih preglednikih ter ukiniti vse sklepe in ureditve, ki so v nasprotju s pravili, poslovníkom ali sklepi Prosvetne zveze.

129. Zveze odsekov nimajo lastnega premoženja, pač pa brezplačno upravljajo in rabijo inventar Prosvetne zveze.

130. Zveze odsekov so v svojem tehničnem delokrogu (izvzemši določbe točke 1—4) avtonomne. Spore, ki bi nastali vsled poseganja zveze odsekov v delokrog društev in okrajev pri občeivanju z odseki, sodi odbor Prosvetne zveze, izvzemši slučaje, ki spadajo pred razsodišče Prosvetne zveze.

Prosvetni okraj.

131. Več društev, ki spadajo po legi in prometnih zvezah skupaj, tvori prosvetni okraj, ki naj redno obsega 3 do 8 društev.

132. Sedež, meje in ime okraja določa, upoštevajoč želje in potrebe društev, zvezni odbor. Namen prosvetnega okraja je skrbeti za medsebojno pomoč med sosednimi društvi ene okolice, za redno poslovanje društev in za razbremenitev zveze pri ustanavljanju, podpiranju in pregledovanju društev.

133. Okrajni odbor sestoji iz predsednika, tajnika, blagajnika in po enega zastopnika pevskih, dramatičnih, telovadnih, godbenih, ženskih in drugih odsekov ter knjižnic, ki jih voli vsakokratni občni zbor okraja izmed društvenih članov okraja.

134. Okrajni občni zbor skliče na kraju sedeža pismeno predsednik okraja v oktobru. Naznani ga najmanj 14 dni prej vsem društvom in zvezi. Občni zbor tvorijo vsi predsedniki in tajniki društev in okrajni odborniki. Izredni občni skliče, če ga zahteva zveza ali večina društev. Sklepčen je občni zbor ob navzočnosti polovice glasov.

valnih upravičencev. Želeti je, da pošlje na občni zbor tudi vsak odsek včlanjenih društev vsaj enega zastopnika, ki sme govoriti in predlagati, ne pa glasovati.

135. Dnevni red občnega zbora obsegaj: čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročila odbornikov (o izvršenem delu, o stanju društev, o dopisih zveze, o načrtu dela za bodoče leto), poročila zastopnikov društev (o delu, statistični podatki), poročilo preglednikov, volitve odbora, dveh preglednikov in treh članov razsodišča, predloge odbora in društvenih zastopnikov.

136. Okrajni odbor ima najmanj vsak mesec sejo. Izvršuje sklepe občnega zbora, ustanavlja nova društva, podpira in pregleduje društveno delovanje, izvršuje navodila zveze in ji poroča o stanju in delovanju društev.

137. Vsak član odbora podpira in pregleduje delovanje istoimenskih odbornikov oziroma odsekov, včlanjenih društev ter poroča na sejah in občnem zboru o tem delu. Predsednik ima še posebej skrb za predavanja, tečaje in prireditve, tajnik pa za narodno obrambo in treznostno delo v okraju.

138. Razsodišče sodi spore med društvi, člani raznih društev okraja in člani društvenih razsodišč. Preglednika okraja pregledujeta okrajni in društvene odbore ter pošiljata za vsako polletje izpolnjene revizijske pole zvezi.

139. Vse delovanje okrajnega odbora in občnega zbora urejajo določbe poslovnika za društva, v kolikor ne določa ta del kaj posebnega.

140. Več okrajev enega ozemlja skupaj lahko s privolitvijo zveze tvori posebno avtonomno prosvetno okrožje, ki ima isti namen glede teh okrajev kakor okraji glede društev. Pravice in dolžnosti takih okrožij dogovorno ž njimi uredi Prosvetna zveza.

141. Sporne zadeve med okraji (okrožji) sodi odbor zveze, ki more posamezne slučaje odstopiti tudi občnemu zboru ali razsodišču zveze.

Prosvetna zveza.

Pravila.

§ 1.

Prosvetna zveza je zveza društev, ki širijo izobrazbo po krščansko-socialnih načelih.

Razteza se na ozemlje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, sedež ima v Ljubljani.

Društvo je kulturno in ni politično.

§ 2.

Namen Prosvetne zveze je: širiti med ljudstvom izobrazbo na podlagi krščansko-socialnih načel.

§ 3.

Prosvetna zveza dosega svoj namen:

1. z ustanavljanjem novih in podpiranjem včlanjenih društev;

2. z društvenimi predavanji in poučnimi izletmi;

3. s posvetovanji in poučnimi tečaji za posamezne skupine, stanove, organizacije

(kmete, delavce, obrtnike, vajence, pevce, igralce, telovadce, dijake itd. obojega spola);

4. z gojitvijo petja, glasbe, dramatike, telovadbe, sporta, strokovnega pouka itd. po odsekih;

5. z izdajanjem in zalaganjem knjig, revij, brošur, iger, letakov, razglednic, skupnih znakov, tiskovin in drugih društvenih potrebščin;

6. z ustanavljanjem in izpopolnjevanjem knjižnic;

7. z izdajanjem skupnega vestnika za včlanjene organizacije;

8. z ustanavljanjem prosvetnih tajništev;

9. z zbiranjem gmotnih sredstev.

§ 4.

Denarna sredstva Prosvetne zveze so:

1. redni prispevki včlanjenih društev;

2. od občnega zbora določeni odstotki

od čistih dohodkov društvenih prireditev;

3. dobiček predmetov, navedenih v

§ 3, pod točko 5;

4. darila, volila itd.

§ 5.

Ustroj Prosvetne zveze:

1. Prosvetna zveza obstoji iz posameznih društev;

2. v okviru Prosvetne zveze obstoje avtonomne zveze odsekov posameznih društev, n. pr. pevskih, dramatičnih, telovad-

nih, sportnih, abstinenčnih, narodno-obrambnih, ženskih, časnikarskih itd. Te avtonomne zveze (podzveze) imajo za notranje poslovanje svoj odbor, morejo si z odobrenjem Prosветne zveze nadeti svoje ime, sestaviti in uporabljati svoj poseben poslovnik, omisliti za svoje člane poseben kroj, posebne znake in nastopati pod svojimi zastavami;

3. za posamezne okoliše se lahko ustanovljajo prosvetna okrožja (okraji), podzveze in druga upravna telesa v okviru Prosветne zveze.

§ 6.

Člani Prosветne zveze so posamezna včlanjena društva.

§ 7.

Društvo, ki želi postati član Prosветne zveze, mora svoj pristop pismeno prijaviti odboru Prosветne zveze, ki sprejema ali odklanja brez navedbe razloga.

Društvo preneha biti član Prosветne zveze:

1. ako pismeno javi sklep občnega zbora, da izstopi;

2. ako ga odbor Prosветne zveze izključi na podlagi sklepa razsodišča. Proti taki odločitvi ni priziva.

§ 8.

Včlanjena društva imajo pravico, da se v smislu § 15 po zastopnikih udeležujejo občnih zborov, posvetovanj, tečajev, sestankov, izletov itd., stavijo predloge in volijo.

§ 9.

Včlanjena društva imajo dolžnost:

1. plačevati redno letno članarino in odstotke od čistih dohodkov društvenih prireditvev (oboje določa občni zbor Prosvetne zveze);

2. redno poročati o društvenem delovanju;

3. sodelovati po navodilih Prosvetne zveze v dosego njenih namenov.

§ 10.

Prosvetno zvezo upravljata:

1. odbor;

2. občni zbor.

§ 11.

Odbor sestoji:

1. iz devetih odbornikov, voljenih na občnem zboru. Namesto odstopivšega odbornika sme odbor kooptirati novega člana;

2. vsaka včlanjena osrednja organizacija pošilja k odborovim sejam in na občni zbor Prosvetne zveze svojega zastopnika, ravnokotako Prosvetna zveza k odborovim sejam in na občni zbor teh organizacij. Ti zastopniki imajo posvetovalno pravico.

Notranje poslovanje odbora odreja poslovnik.

§ 12.

Odbor je sklepčen, če so navzoči poleg predsednika ali podpredsednika vsaj še štirije odborniki. Sklepa se z nadpolovično večino, pri enakem številu glasov odloča predsednik.

§ 13.

Na občnem zboru izvoljeni odborniki volijo iz svoje srede: predsednika, prvega in drugega podpredsednika, tajnika, blagajnika, knjižničarja, gospodarja, odbornika za treznostno in odbornika za narodno-obrambno delo v okviru Prosvetne zveze.

§ 14.

Predsednik ali njegov namestnik zastopa društvo v vseh slučajih, izvršuje sklepe odbora in občnega zbora, predseduje sejam in občnim zborom ter vodi razprave po določbah poslovnika Prosvetne zveze.

Vsa razglasila, pisma in potrdila podpisuje predsednik ali njegov namestnik in še en odbornik, z odborovim dovoljenjem pa tudi, v manj važnih zadevah samo pisarniški tajnik. Blagajniške zadeve podpisujeta predsednik in blagajnik ali njegov namestnik.

§ 15.

Redni občni zbor sklicuje predsednik vsako leto in ga naznani vsaj 14 dni prej v glasilu Prosvetne zveze ali v enem ljubljanskih dnevnikov.

Včlanjena društva se udeležujejo občnega zbora po zastopnikih. Vsako društvo pošlje po enega zastopnika za vsakih začetih 50 članov. Ti zastopniki morajo imeti s seboj pismeno pooblastilo društvenega odbora. En zastopnik sme zastopati največ tri

društva. Po en glas ima tudi vsak odbornik Prosvetne zveze in vsak predsednik prosvetnega okrožja (okraja).

Občni zbor ima pravico:

1. voliti 9 odbornikov in 3 preglednike;
2. sklepati o spremembi pravil in poslovnika za zvezo, podzveze, okraje in društva, o razdružitvi, o letnem poročilu odbornikov, o višini prispevkov včlanjenih društev zvezi, okrožju in podzvezi, o predlogih odbora in včlanjenih društev, poslanih pismeno vsaj 8 dni prej zvezi.

Če občni zbor odborovega poročila ne odobri, izvoli komisijo 5 članov, ki preišče poslovanje odbora in o tem poroča prihodnjemu občnemu zboru.

Občni zbor sklepa in voli z nadpolovično večino navzočih glasov. 25 včlanjenih društev ima pravico zahtevati izreden občni zbor, ki ga mora sklicati predsednik v 14 dneh potem, ko mu je bila vročena pismena zahteva z navedbo predmetov zborovanja.

§ 16.

Za spremembo pravil, ki jo predlaga in vsaj 14 dni prej objavi društvom v glasilu zveze ali pismeno odbor Prosvetne zveze, zadostuje navadna večina glasujočih na občnem zboru. Za druge spremembe pravil mora biti zastopanih najmanj dve tretjini včlanjenih društev, ki sklepajo o tem z dvetretjinsko večino glasov.

§ 17.

V slučaju nesklepčnosti se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, ki sklepa o istem sporedu brez ozira na udeležbo.

§ 18.

Prepire v strogo društvenih zadevah med včlanjenimi društvi, okraji, podzvezami in zveznimi odseki, v kolikor se ne dajo poravnati mirnim potom, razsoja razsodišče petih članov, v katero voli vsaka stranka po dva, predsednika pa imenuje odbor Prosvetne zveze.

V slučaju § 7. odst. 2. volijo predsednika člani razsodišča, če se ne sporazumejo, odloča žreb.

Razsodišče odloča z večino glasov, pri enakem številu odloča predsednik. Proti sklepu razsodišča ni priziva.

§ 19.

Prosvetna zveza se razdruži, če to sklepe občni zbor z dvetretjinsko večino ob navzočnosti treh četrtin zastopnikov včlanjenih društev.

V slučaju razdružitve ali razpusta pripada društveno premoženje knezoškofijskemu ordinariatu v Ljubljani, ki mora skušati v teku dveh let ustanoviti novo društvo z istim namenom, če pa to nikakor ne bi bilo mogoče, sme to premoženje porabiti v namene krščanske prosvete.

[Prosvetna zveza v Mariboru ima nekaj bistveno različnih določb v svojih pravilih in sicer:

V § 1., da se razteza le na ozemlje mariborske oblasti, na sodna okraja Brežice in Sevnica, na občini Veliki Kamen in Uršna sela sodnega okraja Kozje, ter na sodni okraj Laško iz ljubljanske oblasti; sedež ima v Mariboru.

V § 3. t. 3. je izpuščeno vse, kar je v ( ).

V § 3. t. 4 in v § 5. t. 2. se omenja: petje, glasba, dramatika itd.

V § 12. t. 1. odborniki morajo vsi stalno bivati v Mariboru.

V § 15. (v mariborskih pravilih § 16., ker so razdeljena na 21 §§): odbor naznani občni zbor v glasilu Prosvetne zveze ali v listu, ki ga določi odbor.

Predsednikom okrajnih odborov ni dana pravica glasovanja na zveznem občnem zboru.

Občni zbor ima pravico voliti predsednika itd. ter 5 članov v razsodišče.

Ena četrtina včlanjenih društev ima pravico zahtevati izredni občni zbor s pisмено vlogo na odbor.

V § 19. V spornih društvenih zadevah, kakor tudi med včlanjenimi društvi, oziroma med osrednjimi odseki, v kolikor se ne poravnajo mirnim potom, razsoja na občnem zboru izvoljeno razsodišče petih članov, ki si izvolijo izmed sebe predsednika za vsak slučaj posebej.

Razsodišče odloča z večino glasov. Proti njegovemu sklepu ni priziva.

§ 21. Premoženje pripade knezoškofijstvu v Mariboru, ki mora tekom dveh let ustanoviti novo društvo; če pa to ni mogoče, naj se uporabi v namene slovenske krščanske prosvete.

* * *

142. Odbor izvršuje pravila in sklepe občnega zbora, prireja potrebne tečaje, sestanke in nastope, izdaja glasilo Prosvetne zveze, sprejema društva v zvezo, ustanavlja, pregleduje in izključuje društva, upravlja premoženje zveze, skrbi za razvoj in enotnost prosvetnega dela, vzajemnost med včlanjenimi prosvetnimi organizacijami, sklepa o nastopih in prireditvah zveze in določa, kdo naj zastopa zvezo na zunaj, ako je ne more v pravilih določena oseba, daje smernice za prosvetno delovanje, ureja in vzdržuje stike s sorodnimi organizacijami.

143. Za izvrševanje posameznih obsežnejših nalog sestavlja odbor posebne komisije pod načelstvom enega odbornikov (za organizacijo, predavanja, literaturo, knjižnice, gospodarstvo, tečaje, revizije itd.). Delokrog, kompetenco in sredstva določa komisijam odbor, katerega redno obveščajo o svojem delu. Sklepi komisij, ki nalagajo organizaciji kakšno obveznost, potrebujejo potrdila odbora.

144. V važnih nujnih zadevah celotne organizacije skliče odbor med letom p r o s v e t n o s k u p š č i n o (predsednike in tajnike okrajnih odborov in zvezni odbor), katere sklepi veljajo do občnega zbora.

145. Za poslovanje zveze lahko odbor nastavi pisarniško osebje, ki je podrejeno in odgovorno odboru. Poslovanje zveze se vrši v smislu določb, ki urejajo društveno poslovanje.

KAZALO

Uvod	3
Splošne določbe (t. 1. do 8.)	5

Prosvetno društvo.

Pravila	7
Ustanovitev (t. 9.)	15
Odnosi do drugih organizacij (t. 10. do 15.)	17
Člani (t. 16. do 22.)	18
Odbor (t. 23. do 32.)	19
Odborniki (t. 33. do 60.)	21
Seje (t. 61. do 67.)	28
Dnevni red sej (t. 66.)	29
Pregledniki (t. 68. do 70.)	31
Razsodišče (t. 71. do 75.)	31
Občni zbor (t. 76. do 85.)	32
Poslovne knjige (t. 86. do 93.)	36
Sestanki (t. 94. do 95.)	39
Versko življenje (t. 96. do 99.)	40
Zastava (t. 100. do 101.)	41
Prostori (t. 102. do 103.)	42
Prireditve (t. 104. do 109.)	43
O d s e k i (t. 110. do 125.)	45
Zveze odsekov (t. 126. do 130.)	47

Prosvetni okraj

(t. 131. do 141.)	49
-----------------------------	----

Prosvetna zveza.

Pravila	52
Delovanje in poslovanje zveze (t. 142. do 145.)	60

Slovenska knjižnica

6K M

B 7575

90161010494

COBISS •